
[2023-27-RE](#)

Causa 2023-27-RE
(SSMM, SLU c/ Kati)

Número de registre 192-2023. Recurs d'empara

Aute del 18 de maig del 2023

BOPA núm. 71, del 31 de maig del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 4 de maig del 2023, per la representació processal de la societat SSMM, SLU, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 17 d'abril del 2023, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a una tutela efectiva i a obtenir una resolució fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions davant el Tribunal Superior de Justícia, per tal que, en atenció a les proves practicades en aquesta causa judicial, dicti una nova sentència fonamentada en Dret. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de la resolució impugnada mentre es resol aquest recurs d'empara;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. La Sra. Ouidad Kati va interposar una demanda pel procediment laboral en reclamació de quantitat contra la societat SSMM, SLU, en què sol·licitava el pagament de 10.185,18 € en concepte de quitança (10.002,72 en concepte de salaris corresponents als mesos d'agost del 2019 fins al 7 de maig del 2020 i 812,49 € en concepte de vacances pel mateix període), la cotització d'aquest import

a la CASS, més els interessos legals comptats a partir de la data d'obligació del pagament, així com el pagament de les costes judicials.

1.2. El 12 d'abril del 2022, la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual, entre d'altres, va acordar estimar substancialment aquesta demanda i va condemnar la societat defenent a pagar a la demandant 7.005,49 € bruts (72,22 € de salari del mes d'octubre; 1.083,33 € de salari de novembre; 722,20 € corresponents a 20 dies de salari de desembre del 2019; 4.333,32 € dels mesos de gener, febrer, març i abril del 2020; 252,77 € dels 7 dies de salari de maig del 2020; i, 541,65 € en concepte de 15 dies de vacances. Així mateix, va condemnar a la defenent a declarar i a cotitzar prop de la CASS tots aquests imports en la seva part proporcional corresponent, i a pagar les costes ocasionades arran de la tramitació del judici.

1.3. La representació processal de la societat SSMM, SLU va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 20 de desembre del 2022, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que va decidir desestimar aquest recurs i imposar a la part apel·lant les costes ocasionades en aquesta alçada; aquesta sentència va ser posteriorment anul·lada per un defecte de forma en la seva signatura i novament dictada el 17 d'abril del 2023, sense modificacions en el seu contingut material.

1.4. El 4 de maig del 2023, la representació processal de la societat SSMM, SLU va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 17 d'abril del 2023, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a una tutela efectiva i a obtenir una resolució fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la societat recurrent

- La part recurrent al·lega la vulneració dels seus drets a la jurisdicció, a la defensa i a obtenir una resolució fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

- Tot i ser conscient que el Tribunal Constitucional no és una tercera instància, considera que no ha quedat acreditat que la demandant hagi estat treballadora seva, no existeix cap contracte laboral, ni que aquesta rebés instruccions seves, i cal concloure que no existia una relació de dependència laboral amb ella.

- Addueix que va provar l'absència d'aquesta relació ja en primera instància, però que la jurisdicció ordinària no va tenir en compte el resultat de les proves sol·licitades i degudament practicades i per contra només va considerar el fet que la treballadora estava inscrita al registre de la CASS, el qual no és un registre que doni fe pública de les dades que hi consten inscrites, sinó que les dades que s'hi contenen tenen un caràcter merament informatiu.

- Segons el seu parer, allò que sí que va quedar acreditat és que la treballadora havia sigut contractada pel seu marit com a ajudant de cuina, per tant, era ell aquell que havia de satisfer la seva nòmina.

- Exposa que el modus operandi era que el marit havia de pagar les despeses del negoci a la societat i que la societat, pel que feia als salaris, traslladava aquesta despesa a la CASS.

- Insisteix en què la inscripció a la CASS de la persona que cotitza no presumeix la veracitat d'aquesta inscripció i únicament té efectes de publicitat.

- La Sala Civil fonamenta la seva decisió en aquesta única constatació, quan aquesta part ha demostrat mitjançant múltiples documents que la treballadora havia estat contractada pel seu marit i depenia laboralment d'ell, per consegüent, considera que la sentència de la Sala Civil no està fonamentada en Dret.

- Per tots aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions davant la Sala Civil, per tal que, en atenció a les proves practicades en aquesta causa judicial, dicti una nova sentència fonamentada en Dret. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de la resolució impugnada mentre es resol aquest recurs d'empara.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil exposa que l'objecte del litigi rau en determinar si existia o no existia una relació laboral entre la societat recurrent i la treballadora.

- Considera que de la prova practicada se'n desprèn que la societat va donar d'alta a la CASS a la treballadora el 29 d'octubre del 2019 i que va cotitzar el seu salari fins al 12 de maig del 2020; que la treballadora va ser acomiadada mitjançant una carta d'acomiadament no causal; el contracte atorgat entre el marit de la treballadora i la societat recurrent, amb el qual existia una voluntat de futur traspàs del local, consta d'un pacte vuitè en què s'indica clarament que aquest i els seus empleats seran assalariats de la societat SSMM, SLU.

- Per tant, al marge de qui procedís a la contractació de la treballadora, aquesta era treballadora de la societat SSMM, SLU; si hagués existit una realitat diferent, aquesta s'hagués pogut fer constar en el contracte esmentat.

- En aquest sentit, reitera la seva jurisprudència consolidada d'acord amb la qual en matèria laboral l'empresari té l'obligació de deixar perfecte coneixement a l'empleat de qui és la persona que el contracta, i qualsevol confusió al respecte no pot perjudicar al treballador.

- Per aquests motius, la Sala Civil confirma la desestimació de l'excepció de manca de legitimació passiva efectuada per la Batllia.

- Pel que fa a l'oposició respecte als imports indemnitzatoris, la Sala Civil els desestima motivadament tots ells, ja sigui perquè s'han introduït extemporàniament, ja sigui perquè han quedat perfectament acreditats, ja sigui perquè la part recurrent no ha aportat justificatius suficients que puguin comportar l'estimació de les seves al·legacions.

- Per consegüent, la Sala Civil decideix desestimar el recurs d'apel·lació presentat per la societat recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Aquest Tribunal Constitucional és competent per examinar, en el tràmit processal d'admissió, la concurrència o l'absència dels requisits establerts a l'article 36 de la seva Llei qualificada i també, de conformitat amb l'article 37 de la mateixa Llei, si es tracta d'una causa que ha adquirit el caràcter de cosa jutjada o si concorre o falta manifestament contingut constitucional a la infracció denunciada. No s'adverteix cap defecte substancial en la demanda que origina aquest procediment d'empara i la causa a la qual es refereix el recurs no ha adquirit el caràcter de cosa jutjada. És procedent, no obstant això, considerar i decidir si ens trobem en presència d'una falta de contingut constitucional de la infracció denunciada i si aquesta és manifesta.

3.2. El dret a la jurisdicció íntegra en el seu contingut el dret a obtenir una resolució fonamentada jurídicament que posi fi al procés. Si la resolució recorreguda no es troba degudament fonamentada, la protecció jurisdiccional no és efectiva. La motivació de les resolucions té diferents finalitats i no pot considerar-se complida amb la mera emissió de la declaració de voluntat decisòria, en un o altre sentit. Aquesta ha d'anar precedida per l'argumentació que la fonamenti. No cal que s'estengui amb detall a tots els arguments exposats per les parts, ni que sigui exhaustiva o extensa. Pot efectuar-se també per remissió a una altra en la qual hi hagi la motivació que el jutgador assumeix com a pròpia. La raó profunda de l'argumentació és no causar indefensió. I, en línia de principi, el dret a la jurisdicció no implica l'encert de la resolució i, per tant, llevat de casos extraordinaris, el Tribunal Constitucional no pot intervenir quant al contingut jurídic de la fonamentació, perquè la selecció, la determinació, la interpretació i l'aplicació de la legislació corresponen als òrgans de la jurisdicció ordinària i aquest Tribunal no constitueix una tercera instància, ni un tribunal de cassació, ni un tribunal suprem.

3.3. Quan ja *prima facie*, la resolució recorreguda es manifesta ben fonamentada i el recurs d'empara se cenyeix a discutir el contingut de l'argumentació judicial, prenent substituir el criteri del tribunal pel seu propi, la llei, en base a plausibles raons d'economia processal, determina que el recurs d'empara sigui inadmissió a tràmit sense esgotar els tràmits procedimentals que haurien de dur a una sentència clarament desestimatòria.

3.4. En aquest cas sotmès al judici del Tribunal, la part recurrent en empara al·lega, d'una banda, -apartat quart (tot i que hauria de ser el tercer, ja que no n'apareix cap amb aquesta darrer número) del seu escrit- que la part defenent en primera instància i que va ostentar la condició de part apel·lant en la segona instància, "*no ha pogut demostrar que aquesta (la Sra. Kati) va formalitzar contracte laboral amb la meua principal*". Reconeix el caràcter singular d'aquest Tribunal i el principi processal de lliure valoració de la prova. No obstant l'anterior, insisteix en els elements indiciaris a favor de la seva tesi -que l'autèntica part empresarial era el marit de l'agent i no la societat que demana l'empara, que era amb ell amb qui tenia la relació de dependència laboral i que era ell qui li abonava el salari. D'altra banda, nega la importància que la sentència dona al fet que la treballadora "*constava d'alta a la CASS*", declarada i cotitzada per un negoci de titularitat de l'empresa recurrent.

3.5. D'acord amb la jurisprudència d'aquest Tribunal, concordant amb la del Tribunal Europeu dels Drets Humans, les decisions jurisdiccionals han d'indicar de manera suficient els motius en què es fonamenten. L'abast d'aquest deure pot variar segons la naturalesa de la decisió i ha d'analitzar-se en cada cas a la llum de les seves circumstàncies. Així ho ha declarat la recent sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans del 29 de novembre del 2022 -*causa Menéndez Escandon c/ Andorra*-, en la qual esmenta la sentència del mateix Tribunal del 21 de gener de 1999 -*causa García Ruiz c/ Espanya*. També constitueix doctrina jurisprudencial l'afirmació que no és exigible una resposta detallada a cada argument del litigant, però sí una fonamentació específica i explícita de la decisió de la qual es tracti (sentències del 19 d'abril de 1994 -*causa Van de Hurk c/ Països Baixos*-,

del 9 de desembre de 1994 -*causa Ruiz Torija c/ Espanya*- i, del 19 de febrer de 1998 -*causa Higgins i altres c/ França*).

3.6. Així ho fa la sentència de la Sala Civil aquí recorreguda. En el fonament de dret tercer, efectivament, significa la transcendència de l'alta de la treballadora a la CASS i l'extracte de punts de jubilació. No es limita, però a aquest extrem puntual. Atribueix una rellevància especial a la carta d'acomiadament i a la quitança dels folis 10 i 11 de les actuacions. En aquesta darrera es diu literalment que el seu motiu és "*donar per extingit el contracte de treball que us (es refereix a la treballadora) unia amb la societat S.S.M.M. SLU des del dia 29 d'octubre de 2019*". Finalment, extreu conclusions del contracte signat entre la societat i el marit de la treballadora agent, del foli 44 i següents, en el pacte vuitè del qual s'explicita que "*el senyor Ben Hadar (marit de l'agent) i empleats seran assalariats de la societat S.S.M.M. SLU*". En darrer terme i des d'una altra perspectiva, el fonament jurídic quart, argumenta que aquesta "*prova clara i contundent*" no ha estat desvirtuada per les proves aportades per la part defenent, consistent en testimonis, WhatsApps i converses, sense l'eficàcia de les proves documentals en les quals substancialment es recolza la sentència. Hi ha, doncs, una fonamentació ben sòlida i raonada de la resolució adoptada i, per consegüent, no s'ha produït cap vulneració dels drets a la jurisdicció i a obtenir d'aquesta una resolució fonamentada jurídicament. Per aquest motiu, el recurs d'empara presenta una falta manifesta de contingut constitucional i no pot ser admès a tràmit. I, aquesta inadmissió a tràmit implica que no és procedent tampoc resoldre sobre les altres pretensions contingudes en la demanda.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2023-27-RE interposat per la representació processal de la societat SSMM, SLU contra la sentència del 17 d'abril del 2023, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal de la societat recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 18 de maig del 2023.

Jean-Yves Caillet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat